
STÂNĂ

Revistă Profesională și de Cultură

**Organ al Oierilor din
întreaga țară**

*

DIRECTOR:
NICOLAE MUNTEAN

---

*

Redacția și Administrația: Poiana-Sibiului, Jud. Sibiu

21598.

„STÂNA“

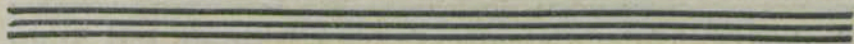
ORGAN AL OIERILOR DIN ÎNTREAGA ȚARĂ

APARE ÎN FIECARE LUNĂ

ABONAMENTE:		REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA: POIANA-SIBIULUI JUDEȚUL SIBIU
Pe un an	Lei 100	
Pe 6 luni	„ 60	
Exemplarul	„ 10	
Pentru reuniuni și instituții de orice fel, anual . . .	„ 1000	

CUPRINSUL:

An nou bine ai venit!	<i>Ion L. Apostoloiu</i>
Valorificarea lânii și Uniunea oierilor	
Răspuns dlui Nic. Mareș	<i>Nic. Muntean</i>
Lacrimi (poezie)	<i>Maria Muntean</i>
Problema pășunilor și organizarea lor	<i>Nic. Muntean</i>
Stânile-școli	<i>Dr. Ioan Dăncilă</i>
„Și dacă“ lumea-i muritoare (poezie)	<i>Ioan I. Ștefu</i>
Scrisoare către oieri	<i>N. Cioran</i>
Nevinovăție (poezie)	<i>B. Vaideeni-V.</i>
Pagina „Uniunii oierilor din întreaga țară“	* * *
Informațiuni	* * *

An nou bine ai venit!

Anii trec întocmai ca valurile călătoare ce aleargă spre un liman necunoscut atât de departe, dar totuși așa de aproape.

Anul care a trecut a fost poate la începutul lui aducător de noi speranțe, nu numai pentru unii oameni dar pentru toată lumea. Cel care vine deasemenea se arată în luminile roșiatice ale orizontului, anunțător de noi speranțe, dar aducător cu siguranță și de griji mari și de dureri adânci.

Fi-vor oare în stare românii și în aceste clipe grele să iese cu fața curată? Credem, că naționalismul nu a murit niciodată în sufletul celor, care exaltă mizeriile colective, pentruca în clipa supremă să nu înțeleagă supremul gând al patriei.

De undeva din această țară sufletul nostru se îndreaptă cu tot dragul către oierii români și îi vedem biruitori peste veacuri, purtând flacăra sfântă a românismului în candelabrul istoriei.

Anul nou care vine să ne aducă numai bine, și Dumnezeu să ne ferească de nevoi.

Cu inima în acelaș gând și dor ca al tuturor românilor oieri, noi strigăm de dincolo de veac:

An nou bine ai venit!

ION L. APOSTOLOIU.

21598

Biblioteca Județeană ASTRA

21598P

Valorificarea lânii și Uniunea Oierilor.

Răspuns D-lui Nicolae Mareș

de Nicolae Muntean
Președintele Uniunii Oierilor
din întreaga țară.

Dela început țiiu să constat, că din cele cuprinse în articolul d-lui Nicolae Mareș publicat în ziarul „Universul” Nr. 335 din 5 Decembrie crt. se desprind limpede următoarele :

1. Nestăpânita supărare a d-lui Mareș pe „*Uniunea Oierilor din întreaga țară*”, care înțelege să activeze independent și tot mai stăruitor pentru promovarea intereselor oierilor și oieritului românesc, fără să se gândească să recunoască dreptul de tutore al câtorva agricultori, cari au și oi, grupați în Uniunea Sindicatelor Agricole din București, căreia Uniunea Oierilor, din motive pe care le voi arăta în cuprinsul articolului, regretă a nu-i putea face plăcerea să-i aducă elogii nemeritate în legătură cu valorificarea lânii, care operație cu comisioane i-s'a încredințat pe neașteptate și cu totul pe nedrept.

2. Aluzii din care țâșnește ura și batjocora la adresa subsemnatului, care am îndrăsnit în calitatea mea de numai învățător, fără titlu de boier împreunat cu apuse drepturi să pornesc și conduc mișcarea de re-deșteptare a oierilor și promovarea oieritului românesc, cu ale căror doruri, bucurii și dureri m'am născut întocmai identificat prin legătura de sânge din generație în generație pe care o am cu ei și cu care origine mă mândresc, ca și cu titlul de învățător.

Dreptul de inițiativă nu este rezervat exclusiv unor conii (dela coane), cari de mult și-au pierdut legătura cu cei din mijlocul cărora au răsărit poate, desconsiderându-i și desinteresându-se complet de nevoile lor !

3. Gândul, zidit pe temelie de nisip, de a discredită, în lipsă de ceva mai bun pentru oieri, condu-

cerea Uniunii Oierilor, cu scopul deloc românesc și puțin onorabil, de a slăbi avântul și încrederea oierilor în conducerea organizației lor profesionale, ținându-i și pe mai departe în situația de robi buni de exploatat; — ceea ce asigur pe Dl Mareș nu-i va reuși să facă, fiindcă la temelia „Uniunii Oierilor din întreaga țară” s'a zidit drept stâncă de fundament munca cinstită și devotată cauzei oierilor și oieritului românesc.

Curajul și tăria în lupta pe care am pornit-o respectând cu sfîntenie legile țării, ni le luăm din izvorul nesecat în virtuți al moșilor și strămoșilor noștri oieri, cari de dincolo de morminte păzesc și ne îndrumă spre biruință pașii întru liniștea lor, spre bucuria noastră și fericirea generațiilor viitoare de oieri.

Siguranța izbânzii întregi ne-o dă trecutul, de care ne încopciem prezentul și viitorul.

În calea noastră spre biruință nu ne vom împiedica de un fir de nisip, chiar dacă s'ar numi el Uniunea Sindicatelor Agricole, când în cursul veacurilor, prin ținuta lor strămoșii noștri oieri au sfărâmat stânci!

Revenind accentuiez, că cele scrise în partea primă a articolului d-lui Mareș au fost susținute la fel într'o scrisoare, pe care ne-a adresat-o dl C. Garoflid președintele Uniunii Sindicatelor Agricole, pe care am publicat-o în întregime în numărul 7—8 pe Iulie—August al revistei „Stâna” al cărui director am marea cinste să fiu, dându-i tot acolo și cuvenitul răspuns; fapt, care m'ar dispensa dela prezentul răspuns; dar fiindcă dl Mareș ne face deosebita plăcere și onoare de a reade în discuție în coloanele ziarului „Universul” problema valorificării lânii cu anume complectări și întrebări, mă voi sili să dau pentru dsa și onoratul public, lămuririle necesare în legătură cu cele aduse în discuție.

D-sa afirmă, fără să aibă siguranța, că U. S. A. face valorificarea de 17—18 ani. Dovezi ca'n palmă. Vrea să-l credem pe cuvânt.

Personal am spus, am scris și sunt gata să-mi reînnoiesc declarația: Cred, că Uniunea Sindicatelor Agri-

cole a făcut negoț cu lână, cu toate că mulți oieri din Dobrogea cu cari am avut și am cinstea să vorbesc și cu cari păstrez o intimă legătură susțin că, până prin 1934 n'au avut fericirea nici să audă măcar de ea, necum să o cunoască. Nu mai vorbim de oierii din alte părți ale țării.

Negoț cu lână au făcut și fac mulți și cum spun oierii Dobrogeni a făcut și un anume Haim din Constanța, dar nici unul nu s'a găsit să afirme, că a făcut valorificarea lânii. Ei au făcut comerț și este mare deosebire între negoț cu lână și valorificarea lânii pe țară în bază de decrete legi, astfel cum se face de patru ani încoace, la stăruința noastră a „Uniunii Oierilor din întreaga țară”!

Câți cerealiști nu se ocupă cu comerțul de grâu spre exemplu, dar nu susțin, că ei au făcut valorificarea grâului, care este opera guvernului. Adevărul este, *că prin ei s'a făcut și se face valorificarea.*

Câți nu se ocupă cu comerțul de vin, dar de o valorificare a vinului în sensul celei a lânii și grâului, totuși nu se vorbește.

Dece nu face Uniunea Sindicatelor Agricole valorificarea vinului și cum a reușit să încheie contracte pentru lână și pentru vin ba? Este ceeace dl Mareș retace pentru a împodobi U. S. A. cu pene streine. Și fiindcă D-sa retace spunem noi:

Valorificarea lânii pe țară în bază de decrete legi, așa cum se face dela 1934 este rodul străduințelor „Uniunii Oierilor din întreaga țară”.

Inițiativa și munca ne aparține. Dl Gh. Cipăianu fost ministru poate să mărturisească!

Avea și Uniunea Sindicatelor Agricole timpul să intervină, căci se mândrește cu o existență din 1912; cu toate acestea n'a făcut-o, fiindcă nu cădea în competiția ei și nici nu s'a ocupat de oieri și nevoile lor, pe care nu le cunoaște.

Dovada luptei Uniunii Oierilor pentru fericita deslegare a acestei probleme oierești în general, o poate avea oricine ostenindu-se să răsfoiască paginile revistei

„Stâna”, unde va găsi toate memoriile și intervențiile înaintate și făcute de Uniunea Oierilor, On. guvern.

Să facă și U. S. A. dovada luptei publice dusă în legătură cu această problemă, și să ne mai dovedească unde, când și în ce fel s'a ocupat de nevoile oierilor și oieritului; câte congrese a ținut în cari să fi dezbătut problemele cari frământă pe oierii țării; căci ei n'au numai lână de vânzare. Luptă cu suferinți, lipsuri și greutateți, cari așteaptă să fie soluționate.

Faptul că U. S. A. a fost încredințată cu valorificarea lânii, asigurându-i-se un comision nemeritat, se atribue cum am mai scris, nu străduințelor ei — inexistente — pentru a asigura oieritului românesc condițiuni de normală dezvoltare ci, pe lângă alte împrejurări, preferinței cu nimic justificată pe care dl V. Sassu a acordat-o U. S. A. prin desconsiderarea oierilor.

Pe dl Mareș n'am avut fericirea să-l vedem în rândurile luptătorilor oieri, nici n'am cetit nimic scris de dânsul în legătură cu multele necazuri ale oierilor.

Dar, vorba proverbului: „După războiu mulți viteji s'arată”.

D-sa scrie că, jumătate din oile din țară sunt țurcane deși ele sunt 61,3% din totalul oilor și susține în totală necunoștință de cauză, că lâna țurcană nu găsește întrebuințare în fabricile de postav. Bună reclamă le face oierilor cu oi țurcane! Nu știe dl Mareș că, de veacuri, toată lâna țurcană se întrebuințează în fabricile din țară? Să se ostenească a cerceta și se va convinge!

Dacă această lână n'ar găsi întrebuințare, nu s'ar fi plătit și anul acesta peste prețul minimal în medie cu 10 lei la kgr.

Afirmația, că oierii s'au solidarizat în jurul U. S. A. este o glumă, căci cum am spus, până U. S. A. n'a fost încredințată pe nedrept cu valorificarea lânii, oierii nu i-au auzit de nume și sunt și azi mulți, foarte mulți, cari încă n'au auzit de ea.

Dece o însemnată parte a oierilor chiar din județul Constanța au refuzat să-și vândă lâna și anul acesta

prin U. S. A.; iar în altă ordine de idei întrebăm: Cum făcea U. S. A. distribuirea lânii pe fabrici și după ce principiu?

Dl Mareș declară, că din comisionul necheltuit s'a format un fond cu scopuri agricole — *dece nu oierești?* — pe cari nu le precizează și e lesne de înțeles *dece*, în contradicție cu președintele U. S. A., care a arătat în scris că, fondul de 2 milioane rezultat în 2 ani după scăderea regiiei, este destinat înființării Academiei de Agricultură. Iar în viitor venitul rezultat din valorificarea lânii va servi la funcționarea acestei instituții.

Dece sunt obligați oierii să înființeze și susțină prin Uniunea Sindicatelor Agricole o instituție de interes general? Nu credem, că dl Ministru al școalelor Dr. C. Anghelescu să fi făcut apel în acest sens la U. S. A.

Ce mărնimoasă e U. S. A.! Face danii din banii oierilor, ca și când ei n'ar avea lipsuri fel de fel.

Da, domnule Mareș, Uniunea Oierilor concentrată cu conducerea în Poiana-Sibiului — nu în sensul batjocoritor cum d-ta înțelegi — și nu în Bulevardul Brătianu Nr. 5 din București, este profund nemulțumită, că a fost incredințată cu valorifica ea lânii U. S. A., care, în nici un fel nu s'a sesizat de nevoile oierilor și ale oieritului românesc.

Singură Uniunea Oierilor, care s'a născut din dorința generală și care activează pe linia de interese oierești s'a sesizat, cum statutul ei prevede și normal este, de toate lipsurile și greutatea pe cari le îndură și cu cari luptă oierii. Le-a discutat în 3 congrese pe țară și stăruie pe toate căile să convingă guvernul țării a lua măsurile cari să asigure oieritului românesc condițiunile de propășire.

Afirmația că, guvernul și U. S. A. n'au găsit mijlocul de a valorifica lâna țurcană este adevărată numai în ceea ce privește U. S. A., care, nu s'a ocupat de ea, precum nici de celelalte soiuri. Guvernul în înțelegere cu Uniunea Oierilor a găsit mijlocul de a valorifica lâna țurcană mult peste prețul minimal. Cum am procedat ne privește, d-le Mareș! Și cum era să valo-

rificați Dvs. lâna țurcană, când susțineți cu atâta convingere, că ea nu are întrebuințare?

Uniunea Oierilor este singura organizație profesională care dela înființare reprezintă cu cinste și demnitate pe acești români continuatori ai ocupației strămoșești.

La al 3-lea congres al oierilor ținut la Câmpulung — Muscel în afară de județele pe cari le amintiți Dvs.: Vâlcea, Gorj, Timiș-Torontal, Bihor, Alba și Sibiu au fost reprezentate județele: Mehedinți, Mușcel, Brașov, Trei-scaune, Arad, apoi Dobrogea. Avem adeziuni din Moldova și Basarabia și prevedem, că este aproape timpul, când se vor aduna sub cutele steagului desfășurat de Uniunea Oierilor toți oierii din toate unghiurile țării. În timp scurt, și cu mijloacele de cari am dispus, ne mândrim că, am făcut operă neperitoare, d-le Mareș!

Vă supără, vă doare că, un învățător s'a găsit în întreaga țară să sune goarna și să adune într'o organizație puternică pe toți oierii țării și credeți poate, că mă descurajați prin aluzii răutăcioase?

Amar vă înșelați! Dacă n'am — fiind mulțumit cu ce mi-au putut da părinții mei oieri, — diplomă universitară sau din străinătate, am cecece foarte mulți nu posedă: *un respect sfânt față de trecutul oierilor, o dragoste nefățărîtă față de ei și o adâncă înțelegere pentru toate nevoile lor.* Am o diplomă pe care mi-am câștigat-o cetind paginile glorioase ale istoriei scrise de moșii și strămoșii mei oieri din mijlocul cărora m'am născut și pentru cari trăiesc, convins fiind, cum de atâtea ori am scris, de rolul îndeplinit de oieri și importanța oieritului care, se cifrează la peste 10 miliarde în economia generală națională.

Cu cât mă veți lovi mai mult, întocmai ca vânturile, ploile și zăpezile obrazul curat al oierilor, cu atât îmi veți da mai multă putere să continui tot mai dârz munca la care m'am angajat spre binele și fericirea celor pe cari îi reprezint.

Cum am arătat, noi am valorificat și lâna țurcană cum am putut, fără concursul Uniunii Sindicatelor Agri-

cole, pe care nu l-am cerut și nu-l vom cere, de oarece unul este scopul nostru și altul al numitei asociații și ca să fim drepti suntem destul de sănătoși și voinici; n'avem nevoie de cârji. Pentru Uniunea oierilor, U. S. A. rămâne ceea ce este: un simplu intermediar.

Găsindu-vă în contradicție afirmați după ce susțineți că, lâna țurcană nu găsește întrebuințare, că și acest soi de lâna a fost luat în contractul încheiat de U. S. A., iar în contradicție cu Dl C. Garoflid, care a scris: „Nu au fost cuprinși (e vorba de contract) producătorii de lâna țurcană pentru că fabricile de postav nu utilizează această lâna“.

În astfel de împrejurări Uniunea Oierilor n'a indicat nici un Kgr. de lâna țurcană și nici nu va indica — având convingerea neșrămutată — că, în probleme oierești va fi consultată nu peste mult numai ea cum drept este, fiind singura reprezentantă a lor. Vor fi delăturate din cercul de activitate oierească organizații, cari n'au nimic comun cu ei și nevoile oieritului.

Aluzia la portul tradițional este cât se poate de rău plasată și dă dovadă de o anume mentalitate a timpurilor ce străbatem.

În acest port s'a încălzit veacuri dearândul sufletul românesc și s'a păstrat specificul neamului! Batjocorindu-l vă bateți joc de cei mai curați români, elită a neamului nostru, cari, ne-au păstrat limba, credința, portul, cântecele, jocurile și obiceiurile; au colonizat regiuni întregi ale țării între cari și Dobrogea; au purtat mereu aprinsă candela sfântă a românismului pe întreg cuprinsul pământului până unde a răsunat dulcea limbă românească și fluierul ciobănesc; au fost purtători de slovă românească între frații de pe ambele părți ale Carpaților cari pentru ei niciodată n'au format zid despărțitor; au fost începătorii comerțului românesc și ctitori de biserici și mănăstiri cari, prin continuitatea lor pe aceste plaiuri au imprimat pământului scump pecetea vecinică a românismului dând sfatului lumii prin continuitatea lor pe aceste plaiuri cel mai tare argument întru fixarea granițelor actuale ale scumpei noastre Români.

Privitor la permisele de export, fiindcă nu facem afaceri ascunse în dosul firmei organizației noastre, ținem să amintim, că permisul din 1936 nu l-am putut executa, iar cel din acest an este în curs de executare, despre ceace, D-le Mareș, am prezentat raport la congresul dela Târgu-Jiu și la cel dela Câmpulung. De acest adevăr vă puteți convinge cetind rapoartele prezentate numitelor congrese, dacă nu le-ați cetit înainte de a pune pe hârtie întrebarea la care credeți, că n'o să aveți răspuns și sub greutatea închipuită a căreia aveți convingerea că ne veți strivi!

De încheiere mai răspund și mirării D-lui Mareș, că autoritățile și presa serioasă dau atenție unor agitatatori neserioși și interesați.

Autoritățile și presa serioasă se ocupă de noi convingse fiind de seriozitatea mișcării și activității Uniunii Oierilor dar, ne mirăm noi cum Dvs. om serios vă ocupați de noi; faceți ceace cereți altora să nu facă. Unde este consecvența?

Cuvintele *agitatori, neserioși și interesați* sunt grele D-le Mareș, prin ele ne insultați și până veți face dovada afirmațiilor, ceace nu veți reuși niciodată, rămâneți pentru noi un calomniator de rând.

Noi agitatatori, cari în cadrele celei mai stricte bune cuviințe și celei mai severe legalități năzuim cu grele sacrificii prin grai și scris să atragem atenția opiniei publice și a Guvernului asupra celei mai românești clase a oierilor și nevoilor lor cerând luarea de măsuri posibile pentru continuarea ocupației strămoșești, care este oieritul?

Noi agitatatori, cari avem deosebita cinste să fim în posesia telegramei de mulțumire trimisă din incredințarea M. Sale Regelui, iubitul nostru Suveran, pentru sentimentele de adânc devotament și nefătărită dragoste pe care al 3-lea congres I-le-a exprimat pentru munca zi de zi pe care El o prestează pentru fericirea poporului Său?

Noi agitatatori, cari am avut onoarea să avem prezent în mijlocul nostru la două congrese pe Dl M'hail

Negură ministrul cooperației și alte autorități: parlamentari, prefecți etc.?

Noi agitatori prin ale căror vine curge cel mai curat sânge românesc?

Noi agitatori, pentru că desbatem academicește toate problemele, care frământă pe oierii țării?

Agitatori, da, fiindcă cerem delăturarea Uniunii Sindicatelor Agricole dela valorificarea lânii obținută prin munca și stăruințele Uniunii Oierilor!

Neserioși, fiindcă vrem să scăpăm oierii de speculanți și intermediari? Neserioși, că cerem să fim ajutați precum alte profesii, spre exemplu plugarii cărora li s'au dat tractoare, semințe etc., în valoare de sute de milioane? Neserioși, că vrem să ne înființăm fabrici pentru industrializarea lânii, scăpându-ne de un greu tribut? Neserioși — că, cerem stâni-școli pentru a învăța în ele industrializarea laptelui, ca să putem pregăti brânzeturi de calitate — cari, să mulțumească gustul consumatorilor și să concureze pe cele străine? Neserioși — că, cerem o uniformizare a impozitelor și încadrarea din acest punct de vedere al oierilor în agricultură? Neserioși — că cerem o organizare posibilă a pășunilor pentru a asigura oierilor prima condiție de existență? Neserioși că, cerem stârpirea ursului care, nu aduce nici un folos sau despăgubirea celor păgubiți de el, când această fiară face anual pagube oierilor de zeci de milioane cum vom dovedi în revista „Stâna”, lăsând oierii săraci și pe copiii lor plângând?

Poate ar fi serios să cerem să fim încredințați noi cu valorificarea grâului și distribuirea pietrei vinete dacă, lâna se dă Uniunii Sindicatelor Agricole. Nu?

Interesați că, am cerut să se prevadă pentru atingerea scopurilor de mai sus și altele în bugetele Camerelor de Agricultură 5⁰/₁₀₀ pentru Uniunea oierilor, când oierii varsă și ei însemnate sume în lăzile acestor instituții?

Interesați că, cerem să ne administrăm noi avutul nostru de miliarde? Dar, după concepția Dlui Mareș noi proprietarii acestei averi nu suntem în stare să ne

chivernisim ceea ce avem și valoarea produselor noastre, și trebuie să o facă Uniunea Sindicatelor Agricole, căreia oierii nu i-au cerut niciodată concursul!

Și este neinteresată Uniunea Sindicatelor Agricole care, la plăcinte înainte și la război înapoi, încasează milioane din lâna oierilor?

Zău așa Domnule Mareș!

Nicolae Muntean.

Ziarul „Universul“ a refuzat să publice acest răspuns.

Lacrimi...)*

*Stau la geam privind într'una
Stropii mari cum cad
Lovind aspru fără milă
Crengile de brad.*

*Teiul drag fruntea și apleacă
La pământu 'nchis;
Se cufundă trandafirii
Intr'un jalnic vis.*

*Sub streșină două vrăbii
Vesel ciripesc*

*În ochi mari plini de durere
Lacrimi se ivesc.*

Maria Muntean.

*) Din volumul „Lacrimi“ care va apare.

Problema pășunilor și organizarea lor.

Raport întocmit și susținut la al treilea congres
al oierilor de către d-l Nicolae Muntean,
președintele U. O.

Onorat Congres,

Problema cea mai însemnată și cea mai arzătoare, dela înțeleapta soluționare a căreia depinde viitorul oierilor, progresul sau regresul oieritului românesc, este cea a pășunilor pentru toate anotimpurile: toamnă - iarnă - primăvară și vară. I. Pentru toamnă - primăvară la țară și II. pentru vară la munte și țară.

Imi voi da toată silința, Onorat congres, să arăt în cuprinsul acestui referat toată nemulțumirile și suferințele pe cari le îndură oierii din lipsa unei organizări și administrații cât mai uniforme a pășunilor existente, voi fixa revindicările și voi propune soluțiuni în legătură cu această problemă de interes vital pentru viitorul oieritului românesc, stăruiind a convinge pe cei în drept a-i da acestei probleme o fericită deslegare conformă cu interesele acestui important ram din economia noastră națională.

Sunt convins, că cercetată și studiată această problemă prin prisma intereselor naționale, desbrăcați de orice ură și patimă, cu nimic justificate, ținându-se seamă și de valoarea oieritului ca bogăție curat românească, se va putea soluționa just problema pășunilor pentru oieri, luându-se până nu este prea târziu măsurile omenești cu putință.

Prin cele cuprinse în acest referat nădăjduiesc să aduc o serioasă contribuție la cunoașterea cât mai amănunțită a problemei, care agită de o bună vreme încoace tot mai mult pe oierii țării.

Onorat Congres,

Este de toți știut și prea elementar adevărul, că pășunea are în creșterea oilor importanța, pe care o are sarea în bucate, pâinea și mămliga în viața noastră.

Precum nu poate exista viață fără hrană, nici oierit fără pășune.

Sănătatea și în general rezistența noastră trupească atârnă în covârșitoare măsură dela bucatele pe care le întrebuițăm în

hrana noastră zilnică. Intr'un fel se prezintă un ins hrănit cu mâncări substanțiale și altfel cel care se hrănește prost în țara noastră binecuvântată de Dumnezeu cu toate bunătățile.

Una este să alimentezi motorul unei mașini cu benzină și alta cu petrol.

Adevărul acesta constatat la oameni și mașini își găsește întocmai aplicarea și la animale și în ceea ce privește la oi.

Este o enorm de mare deosebire Onorat Congres între oaia păscută pe pășune bună și ținută cu nutrețuri de calitate și între cea trimisă să pască cu porcii prin burueni, dându-i-se de mâncare — sub motiv, că nu este pretențioasă — pae, coceni de porumb și alte rămășițe de nutrețuri lipsite cu totul de substanțe hrănitoare.

Scopul nostru al tuturor oierilor trebuie să fie: **Să avem oi bune și de rasă.**

Făcând astfel vom binemerita numele de oieri, cu care datorî suntem să ne mândrim acum și totdeauna, cu atât mai ales, că oieritul este o știință în sensul strict al cuvântului, care cinstește pe cei ce-l profesează și nu este ocupație pentru inși de ultima treaptă socială, cum mulți cred în necunoștință de cauză, răutăcioși, sau plini de ură fiind.

Mulți dintre D-voastră gândesc: Așa este și așa vrem să urmăm, dar ce ne facem, că din lipsa de organizare a pășunilor suferim atât de mult și înfruntăm atâtea umilinți și mizerii.

Cea mai grea lovitură ne-a dat-o Onorat Congres, reforma agrară, această lege de dreptate socială, care nesocotindu-ne trecutul și rostul nostru în economia națională, ne-a lăsat cu totul pe dinafară.

Drepturile noastre a aceloră, cari am colindat veacuri dearându-l cu turmele noastre pământul scump al țării, dela un capăt la altul, îngrășindu-l cu sângele și trupurile noastre, imprimându-i pecetea speciificului românesc, singurul și cel mai tare argument, în baza căruia sfatul lumii a hotărât întregirea granițelor până unde a răsunat dulcea limbă românească și fluierul cio-bănesc, au fost în adevăratul înțeles al cuvântului, desconsiderate.

În al doilea rând lipsa de organizare pe cât posibil unitară a pășunilor existente, cu o administrație după putință uniformă, lăsați fiind în grija sorții și a multor exploataitori, îngreunează, făcându-ne aproape imposibilă continuarea ocupației strămoșești.

Un bun românesc, având o valoare de peste 10 miliarde Lei și aici făcând o mică paranteză întreb: — *Care ocupație se compară din acest punct de vedere cu oieritul?* — a fost și este încă aproape complet lipsit de atenție. De nevoile oieritului prea puțini sunt — *cinste lor* — cari au găsit de cuviință să se intereseze.

Pentru oierii, care au scris prima și cea mai strălucitoare pagină din istoria neamului, pentru ei, cei prin a căror vine curge cel mai curat sânge românesc, neputând fi de nimeni și sub nici o foră suspectați ca trecut și origine și nefiind nici veniți sau aduși ca gunoaiele de anume furtuni, puțină atenție și bunăvoință în raport cu rostul și importanța profesiei lor în economia românească.

Așa s'a întâmplat, că stăpânii pământului României până departe peste plaiurile actualelor ei granițe au rămas să-și cânte dorurile, năcazurile și suferințele așa cum au învățat, răbdând umilință în casa proprie și ajunși să-și cerșească drepturile călcate de atâția venetici, români dubioși, cari n'au nimic scump, sfânt, nici o legătură tainică cu pământul patriei iubite și nu urmăresc decât a se îmbogăți fără muncă din truda românului.

Stropiți cu noroi, batjocoriți, huiduiți și bătuiți de toți și peste tot ca marii făcători de rele, își torc pe fusul vremii amarul, oierii, cari ne-au păstrat neamul și țara.

Cine ar putea susține, că nu oierii cu oile lor au păscut bălțile, câmpiile, văile, dealurile și munții, câștigându-și asupra lor drepturi — durere azi — neluate în seamă.

Cunosc comună, care singură a păscut sute de ani dearândul peste 70 de bălți și peste 80 de munți. Azi n'are nici o baltă și doar 5 goluri de munți.

Onorat Congres,

După numărul de circa 12 milioane oi câte avem, suntem a treia țară din Europa și românii în general recunoscuți ca neam de păstori, dar poate ultima, în cece privește grija și sprijinul acordat oierilor și oieritului.

Tot acest număr de oi reprezentând bogăția de care vă aminteam, paște azi pe întinsul țării în diferite părți, ceea ce ne dovedește cum nu se poate mai bine, că nu lipsa de pășuni ne strivește, ci lipsa lor de organizare împreună cu tot felul de șicane, ne sugrumă.

Sunt, Onorat Congres, pășuni la baltă, la câmpie, pe dealuri și pe munți, cu toate acestea, din cauzele amintite nu avem siguranța zilei de mâine și nimic nu ne înspăimântă mai mult decât gândul, de a pleca în căutarea de pășuni. Lipsa de o anumită stabilitate pe ele, pe un timp cât mai lung, schimbarea continuă a condițiilor de arendare, puțința de a le putea arenda, precum și cea de a putea ajunge la ele din cauza vămașilor, cari ne închid drumurile, ne fac zile amare și gânduri negre.

Pășunile amintite, sunt azi Onorat Congres, în proprietatea particularilor, comunelor, statului, moșnenilor, composesoratelor și societăților anonime, cari le administrează fiecare după a lor chibzuință.

În majoritatea cazurilor pe proprietari îi interesează cuantumul arenzii și de loc grija ce trebuie să le dea, pentru a le face să corespundă marelui lor scop pe care-l au. Îndrăsnesc a afirma și susțin cu tărie chiar, că dacă pășunilor de azi li s'ar da toată atenția din punct de vedere al îmbunătățirii lor continue ele ar mai putea hrăni încă atâtea oi, câte avem azi.

Ca să ajungem însă în această prea fericită situație, trebuie înlăturate necondiționat o seamă de greutăți și o anumită concepție a noastră asupra lor.

În primul rând va trebui îndepărtată politica, bunul plac și nepăsarea, cari trebuie înlocuite cu economicul, ordinea și grija.

Pentru aceasta trebuie pe lângă multă pricepere și stăruință, îndeosebi multă energie, precum și conștiința, că pășunile servesc un scop înalt economic, național general și nu interese particulare, adevăruri de cari trebuie să-și dea seama conducătorii țării, proprietarii lor și oierii.

A fost, Onorat Congres, după a mea părere o mare și neiertată greșală, că li s'au luat oierilor bălțile și că s'au împroprietărit cu goluri de munți comune, cari n'au deloc oi sau în cel mai bun caz n'au atâtea câte să ducă în ele, arendându-le ca o consecință logică foarte scump tot oierilor sau ca să nu facă aceasta, — *de o anume teamă* — duc în aceste goluri boi sau îi lasă aproape pustii.

Se atinge idealul, dacă toate aceste pășuni s'ar fi pus la dispoziția oierilor. În ce fel vom arăta mai târziu.

Onorat Congres,

Am convingerea, că tot ceea ce s'a neglijat cu ocazia aplicării reformei agrare, precum și tot ceea ce s'a întrelăsat a se face de

atunci incoace, se mai poate în bună parte îndrepta prin o organizare cât mai unitară și o administrare la fel de uniformă a pășunilor aparținând ele prin faptul, că sunt ale atâtor proprietari, atâtor regîmuri, ba cu mult mai multor chiar, căci nici proprietarii din același grup nu le administreză la fel și de așa natură ca să servească cu adevărat scopului mare ce au.

Accentuez, Onorat Congres, înțelegem ca reforma ce cerem, să fie făcută fără să atace drepturile de proprietate deja câștigate.

După această descriere sumară a situației, voi cerca, Onorat Congres, să prind în fuga condeiului o seamă din nemulțumirile, cari agită azi pe oierii țării în legătură cu problema ce discutăm.

1. Licitațiile pășunilor astfel cum se fac cam în general, duc metodic la ruina oierilor și profesiunii lor. Sumele stoarse prin licitații secătuesc puterea lor de rezistență și înăspresc relațiile dintre proprietari și ei, precum și dintre oieri și oieri slăbindu-le solidaritatea profesională, de care au atâta nevoie.

2. Mulți dintre proprietarii amintiți având în vedere numai propriile lor interese prezente, au dublat fără motive binecuvântate taxele, au redus într'un fel sau altul terenurile de pășunat, mulți cu tendința urâtă de a nimici oierii, alții au limitat din ură față de oieri numărul de oi ce ei pot duce la pășune neținând seamă de anume drepturi câștigate sau posesorale, în baza cărora fiecare posesor are dreptul să țină oi în raport cu părțile posesorale, ba poate și cumpăra drepturi dela alții. Unii deși recunosc, că 5 oi echivalează cu o vită mare, la plată cer mai mult de oaie decât o cincime din taxa unei vite mari.

3. Amenzi, taxe de mânat, de obor și garanție sunt încasate fără nici o normă dela oierii călători. Cazurile pe cari vi le descriu în câteva rânduri vor dovedi pe deplin aceste afirmațiuni. Și câte nu sunt de acestea. Pentru unii a devenit regulă să iese toamna și primăvara în calea oierilor și să-i stoarcă de bani.

a) Un oier al cărui nume nu interesează a poposit cu oile în ziua de 10 a lunii Decembrie 1936 în târgul de vite al comunei Vințul de jos jud. Alba ca să facă mămăligă, adică să mănânce. Oricine va admite, că în acest timp și mai ales în obor nu era fir de iarbă, deci oile respectivului n'au putut cauza nici o pagubă. Cu toate acestea, a fost obligat forțat să plătească minima sumă — și aceasta după multe rugăminți — de Lei 4775 din care :

1. Lei 5 de oaie taxă de obor	Lei 3145'—
2. Taxă de mânat	" 630'—
3. Despăgubire arendaşului târgului	" 1000'—
	Lei 4775'—

Zadarnice au fost toate argumentele invocate de oier, judecata s'a făcut pe loc și plata la fel.

b) Alt oier a trecut în 26 Aprilie 1937 prin comuna Sărmașel din jud. Cluj și a fost obligat la fel să plătească — sub motiv că le-a stricat holdele — suma de Lei 5100, la cât au evaluat paguba presupușii păgubiți.

Chiar, dacă ar fi atins o aripă a oilor grânele la această dată, ceace oierul declară, că nu s'a întâmplat, n'au putut să facă o așa însemnată pagubă — ba deloc — convins fiind eu, că grâul s'a refăcut complet. Suma a fost încasată de șeful postului de jandarmi din respectiva comună, improvizat în judecător și perceptor adhoc, și tot dânsul a distribuit-o oamenilor plini de veninul urei și al răutății. Pupază pe colac, câțiva ciobani a'u fost deținuți și bătuti fără vină, declară oierul.

Tot acesta a fost incasat de agronomul din Luduș jud. Turda cu suma de Lei 400, drept despăgubire — *credeți?* — și plata comisiei eșită la fața locului cu pricina.

Nici să ne gândim nu îndrăznim, Onorat Congres, care ar fi soarta oierilor, dacă la fel ar păți ei în toate comunele prin cari sunt nevoiți să treacă în colindul lor dela țară la munte și întors.

Norocul este, că mai sunt și oameni cu credință în Dumnezeu, inimă și suflet.

Am fost și suntem de acord să fie exemplar pedepsiți toți oierii, cari nerespectând avutul altora, cauzează de fapt pagube, bine constatate, după cum vom propune.

Câțiva înși, cari își fac de cap, nu pot și nu le este ertat să întunece strălucirea numelui de oier.

3. Altor oieri pe motiv, că au păscut zona șoselelor — aceasta în Banat — li s'au încheiat procese verbale de contravenție și au fost dați în judecată, care i-a condamnat pe baza noului cod penal la anume sume amendă în bani și până la câte 2 luni închisoare. Oricine își poate face, Onorat Congres, o cât de palidă icoană a vieții de oier, care nu mai este viață, ci chin cu adevărat, precum oricine poate fi convins că nu de drag își

părăsesc oierii cu lunile, ba cu anii casele și familiile pentru a colinda țara cu oițele lor înfruntând mizerii, ploii, furtuni, zăpezi, viscole și tot felul de suferinți împreunate cu ocupația lor, *ci de nevoie!* Ei ar fi bucuroși să stea la casele lor, doar nu de imbuibați bătătoresc toate drumurile, lipsiți de odihna pe care le-o oferă tuturor căminul, fie el cât de modest.

4. Unele comune secuești cum arată reuniunea oierilor din Covasna jud. Trei-Scaune au votat regulamente, prin cari se oprește cu desăvârșire trecerea dela țară la munte și întors pe drumurile ce leagă comunele. Aceasta au făcut-o cu prea evidentul scop de a nimici oieritul și deodată cu el pe oierii români din acele părți. Că secuii vreau pieirea noastră știm, dar ca autoritățile românești să aprobe aceste statute, este ceeace ne miră foarte mult, semnând ele sentința de moarte a românilor din acele părți.

5. Unii proprietari cum arată reuniunea noastră din Titerlești jud. Mehedinți, opresc plaiurile ca oierii să nu mai poată eși, nici coborî dela munte, deși aceste plaiuri au servit acest scop de când există Carpații și oieri pe ei.

6. Reuniunea din Loman jud. Alba ni s'a plâns și pe bună dreptate, că li-s'a cerut să îngrădească cu gard golurile munților.

7. Reuniunea din Băbeni Bistrița jud. Vâlcea, una din frunțașele comune oierești se plânge, că lipsiți fiind oierii complect de islaz și munți dispar pe zi ce trece.

Tot această reuniune ne-a adus la cunoștință marea vitejie a dlui șef de post de acolo, care a împușcat în câmp deschis câinii unor oieri, lăsându-le oile pradă sălbătăciunilor. Toți cunoaștem neprețuitul serviciu ce aduc aceste animale oierilor și drept urmare ne întrebăm: Cine va răspunde de pagubele pe cari oierii le vor suferi din lipsa câinilor.

Cu acestea termin, Onorat Congres, cu pomelnicul trist al suferințelor oierilor.

Ne vine să credem că, uitându-ne trecutul și desconsiderându-ne prezentul, toți s'au jurat să ne nimicească.

Dar să nu se uite, că odată desființați oierii, nu mai pot fi reinviați! Oier poate fi numai cel ce din moși strămoși se îndeletnicește cu această profesiune.

Pentru ca să nu se întâmple această rușine, — pată veșnică pe obrazul țării — ci contrar să se dea puțința oierilor de a-și continua ocupația strămoșească propunem să se ia următoarele măsuri, cari privesc organizarea pășunilor.

1. Să se întocmească o statistică exactă a oilor, după proprietari și număr până la 50, 100 etc., rasă și felul de trai: stabile și nomade, ceea ce ar fi cu puțință, dacă anume deziderate ale oierilor vor fi mulțumitor soluționate. Această statistică întocmită pe comune, județe și țară să fie ținută la zi, înregistrându-se toate schimbările.

De absoluta mare însemnătate a acestei statistici nu mă ocup acum, dar sunt sigur, că o înțelegeți.

2. Să se întocmească o statistică a tuturor pășunilor, cu capacitatea de oi ce cupriad, indiferent de proprietari.

3. Pentru acestea și alte multe, foarte multe interese oierești este imperios cerută înființarea unei *Direcțiuni a oieritului*, care susțin, are aceiaș importanță, ca și aceia a agriculturii și este de mai mare însemnătate decât multe alte direcțiuni.

Atribuțiunile acestei Direcțiuni condusă de oameni, cari își fac un titlu de cinste din originea lor oierească, buni cunoscători în ale oieritului, să fie legiferate prin *Legea oieritului*, — care nici ea nu mai poate întârzia de a fi întocmită și votată.

Direcțiunea oieritului va lucra în cea mai perfectă înțelegere cu U. O. care își va avea reprezentanții în conducerea ei.

4. Direcțiunea oieritului, în înțelegere cu reprezentanții proprietarilor de pășuni și în baza legii oieritului va întocmi un regulament de organizare și administrare a pășunilor de tot felul, după cerințe și împrejurări satorind și taxele ce trebuiesc să plătească oierii. Tot prin acest regulament se va stabili și modalitatea de plasare a oierilor în diferite pășuni, care se va face de către anume comisii compuse din reprezentantul direcțiunii oieritului, cel al Uniunii oierilor, reprezentantul proprietarilor și al oierilor interesați.

5. Pășunile pentru vară să fie arendate toamna și cele pentru toamnă — iarnă, — primăvară, vara și pe termene mai lungi, impunându-se anume obligații proprietarilor sau în bază de înțelegere oierilor cari să asigure o cât mai bună întreținere a pășunilor. Celor fără oi, să nu li-se dea sub nici un motiv pășuni și mai ales la munte.

6. Să fie convinse prin toate mijloacele comunele, cari au hotar peste nevoile locuitorilor lor să învoiască pe ele oi pentru toamnă, — iarnă, — primăvară, dela sine înțeles, după culesul bucatelor și al nutrețurilor, stăruindu-se în special asupra următoarelor avantagii pentru ele:

a) Oile gunoesc pământul și stârpesc păscând pășunile o mulțime de insecte vătămătoare, omorându-le cu picioarele.

b) Locuitorii își valorifică direct o bună parte din produse mai ales porumbul și nutrețul, fără să-și mai piardă timpul la oraș lăsând de multe ori banul greu agonisit în teighele streine.

c) Din sumele încasate comunele își pot acoperi o mulțime de nevoi în legătură cu buna întreținere a pășunelor, ba pot face chiar și investiții, doar cu banii încasați dela oieri pentru pășuni s'au zidit destule școli, biserici, mănăstiri și alte instituții publice.

Oierii introduși în pășune vor respecta cu strictețe obligațiile ce li se vor impune și se vor feri ca de foc a pricinui pagube locuitorilor.

Cei, cari vor cauza stricăciuni, să sufere asprimea legilor fără nici o cruțare, căci este peste putință să sufere toți oierii din cauza unora, cari se încapățânează în a produce pagube în avutul altora.

6. Să se tindă, ajutându-se Uniunea oierilor și Cooperativa oierilor la constituirea în fiecare județ a câtorva pășuni întinse, anume pentru a satisface nevoile de pășune și nutreț ale oierilor pe anotimpurile de toamnă, iarnă, primăvară și vară, cari să fie exploatate prin aceste instituții ale lor.

7. Bălțile și toate rezervele de stat să fie arendate U. O. și să nu mai fie împrăprietărite, satisfăcuți fiind plugarii cu pământ.

8. Să se dea voie după un plan dinainte stabilit pășunatului în tăeturile de munte, conformându-se oierii întocmai normelor stabilite de autoritățile silvice, sub pedeapsa în caz de abatere, a opreliștelor desăvârșite, căci nu puțin adevărat este: *Nu oierii au nimicit pădurile, ci tăeturile barbare!*

Oierii, cu toate ideile greșit concepute despre ei, sunt convinși sprijinitori ai reimpăduririlor metodice ale munților, astfel acute ca să nu sufere prea mult nici ei; sunt conștienți de marile sacrificii bănești, pe cari țara le face cu replantarea lor și-și dau seama, că pădurile sunt o bogăție comună a celor de azi și a generațiilor viitoare. Ei apreciază la justa sa valoare foloasele multiple pe cari le aduc.

Oierii au fost, sunt și vor rămânea frați buni cu codrul!

Pentru a se constata cât strică oile și câți pueți pier din cauza ierburilor, cari îi înăbușesc și a insectelor cari se cuibăresc în aceste ierburi, unde e oprit pășunatul, să se facă experiența pe care mereu am cerut-o și o pretindem.

9. Toamna, iarna, primăvara, când sunt timpuri grele pentru oieri, când sunt scoși din bălți din cauza revărsării Dunării, să fie învoiți în pădurile statului mai răsărite.

10. Să se anuleze toate regulamentele comunale, cari au fost anume întocmite, votate și aprobate pentru a nimici pe oieri (exemplu în secuime).

11. Să se plaseze în munți în primul rând oile și apoi boii.

12. Pășunile actuale să nu mai fie sparte ca în comuna Recaș—Banat și distribuite diferiților inși sau arendate pentru scopuri sportive.

13. Pentru eventualele pagube pe cari oierii le-ar cauza cu oile lor, să fie obligați a depune o garanție, care să acopere în acel moment paguba presupusă, rămânând ca adevărata pagubă să fie constatată de cei în drept și în prezența oierului încriminat la culesul recoltei și în comparație cu cât au cules cei nepăgubiți.

Afirmăm anticipat, că pagubele presupuse a fi cauzate în luna Aprilie, la cules sunt cu totul inexistente.

14. Fiecare oier va avea asupra sa un certificat dat de autoritatea comunală de care depinde și vizat de organizația oierească din acea comună. În certificat pe lângă alte date, se va arăta locul precis de plecare și cel unde se duce. La părăsirea locului indicat va cere autorității comunale respective să menționeze în el data plecării, și destinația unde pleacă. Acestea pentru a se înconjura orice confuzii cu urmări de multe ori tare neplăcute.

Măsuri cu privire la apărarea oilor la pășune.

1. În câmp liber și la munte să nu mai fie obligați oierii a lega lemne de gâturile câinilor, cari îi împiedică în urmărirea dușmanului. Să fie pedepsiți ceice fără motiv puternic împușcă câinii oierilor, lipsindu-i de cel mai credincios și bun păzitor al turmei.

2. Să se designeze așa numiții de noi, *munți protectori ai ursului*, iar de pagubele pe cari urși le cauzează în vitele oierilor, să fie despăgubiți de societățile vânătorești, căci cum am mai spus, accentuăm din nou: *Nu sunt obligați oierii a le hrăni cu oile lor această spurcăciune, numai de dragul ca să-și satisfacă ei din suferințele lor poftete vânătorești.*

3. Să se dea drept fiecărei stâni a-și ține o armă pentru a se putea apăra contra fiarei sălbatice, care este ursul.

Moții și Maramureșenii.

Se iau fel și fel de măsuri pentru a se îmbunătăți soarta Moților și a Maramureșenilor, fără să se înregistreze un vădit progres.

Să fie încurajați în creșterea oilor și suntem convinși, ca prin minune se va înviora toată viața economică a lor, că și ei sunt doar viță de oieri.

Oborul.

1. Oile al căror stăpân este cunoscut să nu fie duse la obor.
2. Taxele de mânat să fie uniforme și în proporție cu taxele de mânat pentru vita mare. Un mânător duce spre exemplu la obor un cal și încasează Lei 20 de bucată, acelaș ins duce și 500 de oi și încasează de oaie Lei 5, în total Lei 2.500, cazuri în mai multe părți ale țării.

Onorat Congres!

Este timpul ca ceeace alte țări au înfăptuit de mult pentru promovarea creșterii oilor să se înfăptuiască și la noi; aceasta cu atât mai vârtos, că noi avem cu mult mai fericite posibilități decât au țările comerciale, industriale, cum este spre exemplu Germania, care cu toate, că are pășuni cu mult mai reduse ca noi, face sforțări să țină atâtea oi, câte să poată îmbrăca cu lâna lor populația țării, care este de trei ori și mai bine mai mare decât a țării noastre; adică de 60.000.000 locuitori.

Nu mai puțin adevărat este, că această țară prevede anual în bugetul său sute de milioane cu cari se ajută și încurajează la ei creșterea oilor, până când pentru acest scop în bugetul țării noastre nu știm să se fi luat niciodată un leu măcar.

Dacă prin acest referat am formulat Onorat Congres, cred, aproape toate revindicările în legătură cu problema pășunilor pentru oieri și organizarea lor, propunând și soluții, nu pot să-l închei fără să aduc mulțumirile oierilor tuturor acelora, cari apreciindu-ne din toate punctele de vedere, au bine voit a ne ajuta sub orice formă, încurajându-ne în continuarea ocupației strămoșești, și în special d-lor Miniștri, subsecretarii de Stat: Traian

Moşoiu, pentru înţelegerea cu care a bine voit a aproba oierilor anumite tranzacţii ; C. Berceanu, care a sprijinit cererea U. O. în legătură cu taxele ce plăteau oierii în bălţi, stabilind sezonul de iarnă dela 1 Noembrie până la 30 Martie a viitorului an, pe care timp se plăteşte de oaie Lei 4, în loc de taxele mult mai urcate, care erau încasate până aci.

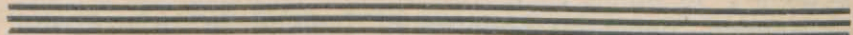
Direcţiunii Generale din Ministerul de Interne, care îmbrăţişând cauza dreaptă a oierilor, a dat circulară tuturor prefec-turilor din ţară să întocmească tablouri de păşunile disponibile în judeţele respective. Intervenţiei ei atribuindu-se şi ordinul dat către Inspectoratul Drumurilor din Braşov, ca şanţurile din cu-prinsul său să nu mai fie arendate.

Inceputul bun, cam sfios, trebuie continuat cu toată stă-ruinţa !

Onorat Congres !

Supun acest referat discuţiei cât mai amplă a d-voastre în dorul fierbinte de a contribui cu toţii la rezolvirea cât mai com-pletă a acestei probleme de cea mai mare importanţă pentru noi şi profesiunea noastră, incredinţându-vă că, soluţionarea fericită a păşunilor şi a organizării lor, care a făcut obiectul prezentului referat, atârnă în cea mai mare parte dela unirea tuturor oie-rilor, apoi dela înţelegerea proprietarilor şi bunăvoinţa guvernului, pe care o solicităm tot mai stăruitor.

Să aveţi cu toţii credinţa nestrămutată că, oieritului româ-nesc numai de acum încolo i-se deschid căile de propăşire !

Stânile — Școli.

De **Dr. Ioan Dăncilă.**

Raport prezentat la al 3-lea Congres al oierilor din țara noastră,
ținut la Câmpulung—Muscel în 21 Noembrie 1937.

Producția și transformarea laptelui în stânile oierilor noștri.

Produsele principale pe cari le obțin dela oi crescătorii noștri sunt: lâna, carnea și laptele.

Dintre acestea, în actualele împrejurări dela noi, un loc de frunte ocupă *laptele*.

După înțărirea sau vinderea mieilor, la noi, oile se mulg, iar laptele e vândut direct sau e transformat în diferite produse: brânzeturi, unt, lapte de puțină ș. a.

Socotind ceea ce se încasează dela o oaie anual, prin vinderea mielului sau cărnii, a lânii și a laptelui sau derivatelor lui, în condițiuni normale, se observă că cca jumătate (50%) din încasări sunt din lapte sau produsele lui.

Acest fapt, observat de oierii noștri, a fost una din cauzele, cari i-a determinat, din cele mai vechi timpuri, să-și îndrepte creșterea oilor și în vederea exploatării pentru producția de lapte.

Laptele pe lângă întrebuințarea lui ca hrană, le aducea și parale. Dar el neputându-se păstra crud timp îndelungat și nici vinde a fost transformat în produse, ce se țin timp îndelungat și cari se pot transporta mai ușor și astfel valorificate.

A luat atunci naștere în stânile oierilor noștri o însemnată industrie, industria laptelui.

Munca la stână a început a se specializa. Parte din personal, în unele părți bărbați, în altele chiar femei, nu se ocupau decât cu prelucrarea laptelui în brânză, unt,

lăpte de puțină sau alte produse folosite mai ales în hrana personalului stâniei.

La început, produsele fabricate din laptele de oaie erau căutate și destul de bine plătite.

Cu timpul însă, lumea a progresat în toate direcțiile, iar crescătorii noștri de oi, datorită vitregiei timpurilor, prin care au trecut, au rămas, din punct de vedere al prelucrării laptelui, tot acolo unde erau acum o 1000 de ani sau poate, în unele părți, mai înapoiți decât atunci.

Înainte aveau în simțuri o deosebită îndemânare și pricepere în executarea diferitor obiecte de artă populară, ca cusături, cioplitul în lemn etc., precum și aceea de prelucrarea laptelui.

Azi ei se află la o răscruce: trecerea dela cultura patriarhală la cea a cărții.

Simțurile par a fi pierdut din intensitate. Alte ocupațiuni, precum și lipsa culturii profesionale necesare, îi pune într'o situație de inferioritate față de alte profesioni.

Pretențiunile lumii au crescut și au devenit altele din toate punctele de vedere și ca atare și'n ce privește hrana.

Dela poamele pădurețe, cari mulțumeau omenirea acum 2000 de ani și poate mai mulțumesc pe unii și azi, s'a trecut la fructele gustoase de azi, inobilate de om;

Dela laptele acru, ce se făcea dela sine sau dela brânza cu gust acru, ce se ținea câteva zile, s'a ajuns azi la zecile de brânzeturi aromatice, plăcute la gust și cari se țin ani de zile;

Dela smântânitul în troci sau vase, după care trebuia să se aștepte ore sau chiar zile și totuși în lapte să mai rămână grăsime, iar smântâna obținută era de cele mai multe ori cu gust și aromă neplăcută, s'a ajuns azi la smântânirea în câteva minute, cu ajutorul unei mașini (separator) și în așa fel, ca aproape să nu mai rămână unt în lapte, iar smântâna, este dulce, căreia i se poate da aroma și acreala dorită;

Dela fabricarea de unt cu miros și gust neplăcut, ce repede devine ranced, s'a ajuns azi la fabricarea de unt aromatic, care rezistă transportului la 100 de Km. și care se poate păstra ani de zile;

Dela vaci cu o producție medie anuală de lapte de 800 l. s'a ajuns la vaci cu o producție medie anuală de 3000 l. lapte, iar la oi s'a ajuns prin alegere (selecțiune) la o producție de lapte îndoită sau rase de oi, ce dau în medie 2 l. lapte zilnic.

Toate aceste progrese le-a făcut omul, prin muncă sistematică de ani de zile, în dorința lui de-a trăi cât mai ușor și-a câștiga cât mai mult.

Mintea omului, îmbinând cunoștințele practice cu cele câștigate în școli, a găsit încontinuu câte ceva nou, care i-a ajutat să câștige mai mult sau care i-a ușurat munca.

Așa s'a întâmplat și'n domeniul producției și industrializării laptelui.

Practica adunată de sute de ani și transmisă din tată în fiu, s'a pus pe hârtie, iar cunoștințele felurite date de școală, cu acea practică și avându-se în vedere pretențiunile și gustul consumatorului, a dat naștere la produse mai bune și felurite.

Aceasta s'a întâmplat mai ales în țările din apus, unde învățământul profesional și ca atare și al laptelui, s'a bucurat de mult, de mare atențiune.

Tehnica nouă și avansată a transformării laptelui nu mai era cunoscută de toți; ea trebuia învățată și predată în școli și astfel i-au naștere școlile practice și teoretice de lăptărie. Aceasta s'a întâmplat în țările din apus înainte de aceasta cu cca 200 de ani!

De mai mulți ani și oierii noștri au observat o tot mai slabă căutare și preț mic al produselor ocupațiunii lor și'n special al produselor laptelui.

Prețul brânzeturilor în decursul anului trecut a fost, după calitatea lor, între 10—58 lei Kgr.-mul.

În anul trecut prețul diferitor brânzeturi de oaie a fost precum urmează:

Denumirea	Kgr.-1 Lei:
Caș comun	10—40
Telemea	16—36
Brânză de burduf smânt.	22—36
Brânză de burduf nesmânt.	28—48
Cașcaval de Penteleu	30—42
Cașcaval grecesc	38—58

Prețul principalelor brânzeturi de vacă fabricate la noi, a oscilat în decursul anului trecut între 46—100 lei. Ele au fost precum urmează:

Denumirea	Kgr.-1 Lei:
Trapist	46—50
Edamer	58—62
Brânză secuiască	30—46
Emental	65—90
Brânză topită	65—100

Prețurile mici la brânzeturile de oaie se datoresc pe de-o parte calității lor, iar pe de altă parte concurenții, ce le face calitatea brânzeturilor de vacă, fabricate, în general, de aceea cari au învățat în școlile de lăptărie din străinătate.

Cunoștințele oierilor noștri împreunate cu mult simț al realității și de prevedere, precum și cele văzute în pelerinajul lor de copii până la bătrânețe, în lungul și latul țării, i-a dus la concluzia, că pentru a putea transforma laptele în produse mai bune, le lipsește instrucția profesională de transformarea laptelui în produse (unt și brânzeturi) mai bune.

Aceste cunoștințe se pot obține cu greu la noi, din cauza lipsei școlilor de lăptărie și pentru că aceia cari le cunosc, învățându-le în altă parte, le țin secret și nu le împărtășesc oricui.

De când se pune problema stânilor școli?

Oierii noștri organizați în „reuniuni“ pe comune și apoi în „Uniune“ pe întreaga țară, una din principalele lor desiderate și dorințe, a fost aceea de-a avea cât mai curând o „stână-școală“, care să le dea instrucția profesională atât de necesară și așa de mult așteptată.

Revista „*Stâna*“, organ al oierilor din întreaga țară, se poate mândri, că înainte cu 4 ani, printre întâiele ei rânduri scrise și cereri formulate, a fost de repețite ori și cererea de înființarea „stânilor-școli“.

Denumirea de „stână-școală“, folosită de revista „*Stâna*“ a prins și astăzi e întrebuințată de toți.

La întâiul congres al oierilor, dela Sibiu, în moțiunea votată, s'a cerut: „înființarea de „Stâni-școli“, pe regiuni, atâtea de câte se va simți nevoie și în cari oierii să învețe ce este mai important din complicata profesiune a oieritului, *în special fabricarea brânzeturilor*“. Deși se promisese multe la acel congres, totuși în această privință nu s'a realizat nimic.

La al 2-lea congres al oierilor din întreaga țară, un punct al ordinei de zi a fost: „Problema laptelui de oaie în țara noastră“, tratat de subsemnatul.

În acel raport descriindu-se părțile principale ale problemei laptelui de oaie și a lăptăriei dela noi în general, s'a văzut, între altele, că țara noastră este una din țările cele mai înapoiate de pe glob, din punct de vedere al lăptăriei.

Acel raport se încheia spunându-se, că lăptăria la noi nu va putea progresa fără:

1. Organizarea producției și desfacerii;
2. Înființarea de școli de lăptărie și școli-stâni;
3. O lege, care să reglementeze producția, transformarea și valorificarea laptelui și a derivatelor lui.

În moțiunea votată și înaintată forurilor competente s'a cerut: „Înființarea a 3 „Stâni-școli“ practice, pentru formarea de baci și băcițe și a 3 „Stâni-cooperative“, pentru prelucrarea laptelui și valorificarea produselor lui“.

Azi putem fi în fericita situație să spunem, că cele cerute în congresul trecut, privitor la „stănilile-școli“, n'au rămas fără rezultat.

La câteva zile după înaintarea moțiunii, Dl Președinte al „Uniunii Oierilor din întreaga țară“, prin o adresă a Ministerului Cooperației, e rugat să facă propuneri concrete și să se întocmească planurile și devizul, pentru înființarea cât mai curând a unei „Stâni-școli“.

D-sa a delegat pe subsemnatul cu executarea planurilor și întocmirea devizelor.

Planurile și devizele au fost înaintate Dlui Ministru Negură, Ministrul Cooperației. Am fost chemat să dau toate lămuririle în legătură cu această importantă problemă, iar planurile și devizele au fost trimise Serviciului Arhitecturii, Ministerul Agriculturii și Domeniilor, spre a-și da avizul. Li s'a dat aviz favorabil.

Planurile au stat acolo toată vara. Le-au mai văzut și alții, cari nizuiau — poate — să pună pe alte căi în practică ideile și cererile Uniunii noastre.

Tot în urma intervenției Uniunii și a moțiunii din anul trecut, în baza decretului de valorificarea lânii din M. O., Nr. 117 din 24 Mai 1937, din 1 leu de fiecare Kgr. de lână vărsat de Asociațiile împuternicite cu valorificarea, Ministerul Agriculturii, se creează un fond, între altele și cu scopul „înființării și susținerii de școli de cio-bani, *de stâne model*“.

Din toate acestea și până astăzi Uniunea oierilor din întreaga țară, n'a primit nimic real; încă un an a fost amăgită cu promisiuni.

Totuși intervențiile și demersurile ei n'au fost fără răsunet. Azi Uniunea poate lua act și aduce cu bucurie la cunoștință, tuturor că, după cele citite, este în lucru:

1. O stațiune de fermentarea cașcavalului grecesc, în apropierea abatorului de export dela Constanța;

Alte știri ne-au adus vestea înființării:

2. Unei școli practice de ciobani, baci și brânzari, la oieria *Palas*, județul Constanța;

3. Unei școli practice de ciobani, la *Costiugeni*, jud. Lăpușna, formând baci scutari și ciobani calificați, specializați în creșterea oilor pentru pelicică.

Dorim ca aceste instituțiuni, cari au luat naștere, — în parte — și datorită cererilor repetate ale Uniunii Oierilor și cari au îmbrățișat rezolvarea doleanțelor oierilor noștri, să nu fie semințe seci, luate de vânt de lângă trunchiul ideilor Uniunii Oierilor, din programul de îndreptare pe calea nouă a oieritului, ci semințe pline și sănătoase, cari să fi căzut pe pământ bun și cari să dea roadele așa de mult așteptate de toți oierii țării.

Nu dorim și nici nu trebuie, ca astfel de instituțiuni, pentru cari cei adunați aici se sbat de atâta vreme, să fie create pentru satisfacerea ambițiilor personale ale vre'unui politician sau altei persoane, ci dorim ca ele să satisfacă, în întregime, interesele neamului, dând instrucția și cunoștințele profesionale, așa de mult așteptate, acelor așa de vitreg tratați în această țară, oierilor.

De ce trebuie să se țină seamă la înființarea unei „Stâni-școli“.

Cum vedem din cele spuse mai sus problema oieritului la noi pare a fi intrat într'o fază, ce trebuie să

înveselească pe toată lumea, aceea a intervenției directe a statului, începând tocmai cu instrucția în școli practice iar în aceste școli o atențiune deosebită dându-se formării de baci, pentru prelucrarea laptelui în produse mai bune, mai căutate și mai bine plătite.

Este bine că cel puțin acum vedem răul și că începem îndreptarea lui, să sperăm, tocmai de unde trebuie.

E de necrezut cum o avuție așa de însemnată pentru economia națională, cum este aceea a laptelui, a rămas la noi tot atât de înapoiată.

Valoarea laptelui de oaie, vacă, capră și bivoliță, produs anual în țara noastră, se ridică la cca 10 miliarde lei.

Este tot atâta de mare sau întrece pe aceea a grâului, petrolului sau a lemnului. Câți nu se ocupă de aceste probleme!

Pentru studiul și exploatarea petrolului sunt secții la Politehnicile din țară, pentru studiul și exploatarea pădurilor o secție la Politehnică, precum și școli de brigadieri și pădurari.

Pentru învățarea lăptăriei nu există în țară nici o școală de băieți sau fete sau o întreprindere, unde să se dea cunoștințe, unde să se poată învăța practic și sistematic: producția, prelucrarea și valorificarea laptelui.

Toate țările, ce ne înconjoară și aproape toate celelalte de pe glob, au un bun și avansat învățământ al laptelui atât academic, cât și practic.

Un exemplu cu numărul instituțiilor, pentru studiul producției, prelucrării și valorificării laptelui din diferite țări, precum și data de când există în țara respectivă un învățământ al laptelui, ne va face și mai vorbitoare situația de acolo.

Germania are un învățământ al laptelui din 1724;

are 9 institute de lăptărie, 20 școli de lăptărie pentru băieți și 2 școli de lăptărie pentru fete;

Anglia are învățământ profesional de lăptărie din 1838; are 8 instituții de lăptărie;

Danemarca are învățământ al laptelui din 1858; are 4 școli de lăptărie;

Austria are învățământ de lăptărie din 1873; are 2 institute de lăptărie și 5 școli de lăptărie;

Elveția are învățământ al laptelui din 1887; are 2 instituții cu caracter superior, 4 școli de lăptărie, 5 stațiuni pentru controlul și producția laptelui;

Franța are învățământ de lăptărie din 1888; are 3 instituții superioare, 3 școli medii, 20 școli inferioare de lăptărie;

Norvegia are învățământ de lăptărie din 1888; are 2 școli de lăptărie pentru băieți și 4 pentru fete;

Ungaria are învățământ profesional de lăptărie din 1889; are un institut de lăptărie și o școală practică de lăptărie;

Suedia are învățământul laptelui din 1893; are 3 școli de lăptărie pentru băieți și 7 pentru fete;

Cehoslovacia are învățământ de lăptărie din 1902; are 7 instituții, cari se ocupă cu studiul și industrializarea laptelui;

Polonia are învățământ de lăptărie din 1903; are 2 școli de lăptărie pentru băieți și una pentru fete;

Lituania are școli de lăptărie din 1922; numărul lor este de două;

India are lăptăria organizată din 1923; are 2 institute de lăptărie;

Bulgaria are școală practică de lăptărie din 1935 are 2 instituții de lăptărie.

Cel puțin acum, în ceasul al 11-lea, e bine că se pune și la noi problema învățământului practic de lăptărie.

Problema școlilor de lăptărie, în general, ca și cea a stânilor școli în special, este la noi destul de complexă și de aceea trebuie să delimităm de la început bine gândit și bine plănuțit, pentru a nu compromite ideea acestui învățământ profesional atât de necesar.

Totul trebuie să se bazeze pe trecutul și realitățile noastre.

Situația de la noi trebuie să ne fie obiectul de inspirație. Ea studiată și înțeleasă ne indică măsurile de luat și drumul de urmat.

Nu trebuie să copiezi nimic de aiurea, căci altul este poporul nostru, alta e evoluția lui, alte sunt animalele producătoare de lapte de la noi și mai ales alte sunt împrejurările economice și sociale de la noi.

Lăptăria la noi, până acum câțiva ani, era cea practică de oierii noștri. De curând însă a luat naștere și e azi în plină dezvoltare producția, industrializarea și valorificarea laptelui de vacă.

Sub acest nou aspect trebuie studiată problema laptelui la noi și atunci și problema învățământului practic de lăptărie, trebuie să se rezolve prin înființarea de stâni-școli, pentru regiunile cu mult lapte de oaie și de școli de lăptărie pentru industrializarea și valorificarea laptelui de vacă, precum și pentru formarea de maestri pentru lăptăriile comunale.

Normal și foarte folositoare ar fi fost încă de mult timp existența școlilor-stâni. Poate acestea ar fi fost azi în stare să ne dea sau să formeze și personalul atât de necesar pentru prelucrarea laptelui de vacă sau pentru lăptăriile comunale.

Organizarea muncii la stânele de azi.

Analizând organizarea vieții de la o stână din trecut sau de azi, pentru a concepe astfel stâna-școală din viitor, care să dea folositoare cunoștințe practice și teoretice viitorilor baci și băcițe, se observă următoarele :

1. La stână este un stăpân, care supraveghează și rânduiește lucrările, desface produsele stâniei și o aprovizionează cu cele necesare:

2. Sunt ciobani, cari păzesc și cresc oile;

3. Sunt baci sau băcițe, cari prelucră laptele în diferite produse, după regiune și pricepere.

Ciobanii, la rândul lor, unii sunt la miei, alții la sterpe, alții la mânăzări.

Și azi, dar mai ales în trecut, când creșterea oilor era în floare, această diviziune sau specializare a muncii la stână, era și mai mult respectată.

Unul, care ciobănea la miei, se pricepea mai puțin la sterpe și foarte puțin sau deloc la mânăzări.

Deasemenea unul, care ciobănea la mânăzări (oi mulgătoare) rar era — sau este — să se priceapă și la fabricarea brânzeturilor.

Dar chiar un baci sau o băciță de azi se pricepe bine în cel mai fericit caz la fabricarea unui fel de brânză sau cel mult două și numai foarte rar la mai multe. Rar găsești un baci sau o băciță să știe face bine și brânză de burduf și cașcaval grecesc d. ex.

Apoi sunt alții, cari merg la țară și fac brânză bună, iar alții, cari merg la munte și numai acolo pot face brânzeturi de calitate.

Toate aceste exemple ne arată clar, că în stâniele noastre există o diviziune a muncii, există o specializare a personalului în vederea bunului mers al lucrărilor și a unei cât mai bune reușite a produselor fabricate din lapte.

Concluzia generală, care se desprinde de aci este că niciodată să nu se creadă, că cineva care urmează o stână-școală, poate deveni în acelaș timp bun stăpân, bun cioban la miei, la sterpe, la mânăzări și totodată bun baci pentru fabricarea telemelei, cașcavalului, brânzei de burduf etc. Este pe de-o parte o imposibilitate fizică și

pe de alta chiar intelectuală. Practica ne dovedește cu prisosință aceasta. A crede astfel înseamnă a fi departe de realitate, a face planuri de birou sau a copia greșit, ce s'a citit sau văzut la alții și a nu avea nici cele mai elementare noțiuni de lăptărie. Noi trebuie să fim doctorii realităților dela noi și situația aceasta să o îndreptăm.

Este necesară o stână-școală la noi?

Ideea stânii-școală n'a fost o invenție a unuia, ci a eșit la iveală și s'a impus din mijlocul și dorința tuturor oierilor de-a învăța fabricarea de produse mai bune și mai căutate. Ea a fost numai pusă pe hârtie de conducătorii lor.

Așa art. 4 al c. din statutele Uniunii oierilor din întreaga țară zice: „Uniunea va organiza cursuri de perfecționare și va înființa „Stâni-Școli“, în cari actualii și viitorii oieri să-și câștige și completeze cunoștințele de oierit și industrializarea produselor“.

Acest mare desiderat de-a avea școli și cunoștințe noi privitor la prelucrarea laptelui în diferite brânzeturi, îl întâlnești la tot pasul când stai de vorbă cu crescătorii noștri de oi, în sate sau la munte.

Din acest punct de vedere o dorință unanimă s'a observat, că este în toate părțile țării.

Așa, Președintele Uniunii oierilor din întreaga țară în diferite ocaziuni a accentuat și insistat asupra necesității acestor școli, iar la I-ul și al II-lea congres al oierilor, s'a cerut, cum s'a spus, înființarea cât mai curând de stâni-școli.

Din Munții Apuseni, un fost crescător de oi, azi brânzar a scris în „Stâna“ Nr. 6—7 1934 următoarele: „Ar fi de dorit, ba absolut necesar, să se înființeze aci în munți *stâni-demonstrative*, conduse de câte un specialist.

„Moții sunt aproape ultimii între oieri. Produc brânză cu un gust deosebit și colori felurite. Nu se păstrează și nu se caută. Învățați în stânilor demonstrative cum se pregătește brânza bună și căutată, se vor deprinde a și-o valorifica în orașe cu prețuri bune, nu ca azi prin târgurile, pe prețuri de nimic“.

Din Dobrogea, Dl Director Dr. N. Teodoreanu, a scris în „Stâna“, Nr. 3 1936, discutând problema oieritului: „Lipsesc ciobani bine pregătiți precum și maestri de telemea și cașcaval“.

Din Basarabia un alt glas, din „Stâna“, Nr. 2 1937, vorbește „de marea lipsă pe care oierii o simțim în baci și băcițe, cari să ne facă brânzeturi de calitate, cerute azi tot mai mult de publicul consumator. Vorbește „de nevoile atât de arzătoare din acest punct de vedere, ale oierilor noștri și zice: noi cei mai bătrâni am vrea să trăim să vedem cel puțin începutul de progres în ceea ce privește fabricarea brânzeturilor, început pe care de mult îl visam“.

„De concursul oierilor nu ne îndoim. Cerem hotărât înființarea de stâni-școli și stâni-cooperative, așa cum s'a hotărât la al 2-lea congres, convinși fiind, că lipsa lor o plătim foarte scump noi oierii“.

Acestor glasuri, cari au avut tăria să ese la iveală din 1934 în rândurile revistei „Stâna“, li se adaugă alte glasuri a mii de oieri, li se adaugă realitatea crudă, care cel puțin acum să fie înțeleasă și să se dea oierilor țării învățământul profesional necesar.

Simțul lor practic le arată, că aci trebuie acționat în primul rând, pentru mărirea rentabilității ocupațiunii lor, care le va permite un traiu mai omenesc, îmbunătățirea turmei etc.

Rolul ce-l vor îndeplini Stânile-școli.

1. Stânile-școli ce se vor înființa trebuiesc astfel organizate, ca să dea celor ce le vor urma *instrucția profesională necesară* spre a produce mai mult și mai bun, spre a transforma laptele în produse de calitate mai bună și spre a valorifica mai cu preț;

2. Să dea multor fii de români o profesiune cu ajutorul căreia să-și câștige o coajă mai dulce de mămăligă;

3. Să îndeplinească un *rol economic* în regiunea respectivă, constituind solide nuclee de cooperative de lăptărie;

4. Să îndeplinească un *rol național*, dând posibilitatea înființării de lăptării în regiunile românești, cari azi nu-și valorifică sau își valorifică slab laptele, creindu-se astfel venite sigure țăranilor și mărindu-le astfel rezistența. Vor să facă și ei cel puțin atâta cât fac cășeriile grecești și sârbești și cât fac lăptăriile evreești, ce le ia laptele și-l prelucră acum;

5. Să îndeplinească un *rol igienico-social*, punând la dispoziția consumatorului lapte și produse de ale lui de calitate cât mai bună;

6. Acei cari vor termina această școală-stână, vor deveni cei mai aprigi și pricepuți luptători, pentru rezolvarea justă a problemei laptelui la noi;

7. Produsele de calitate, ce se vor fabrica în aceste școli-stâni, vor fi deasemenea cea mai bună reclamă, pentru consumul laptelui și derivatelor lui, precum și pentru școala respectivă.

Factorii, cari influențează fabricarea brânzeturilor.

Fabricarea brânzeturilor de calitate nu este așa de simplă, cum s'ar părea la I-a privire și de orice laic.

Nu din orice lapte, care e alb și nici oriunde, nu se poate face orice brânză, oricât de priceput ar fi un baci.

Calitatea laptelui diferă după specia de animale care îl produce. Chiar la noi: un fel de brânză și cu alt gust, se face, în aceeași regiune și de aceeași persoană, din laptele de vacă și altul din cel de oaie.

Altfel e laptele primăvara (chiar dela aceleaș animale), când animalele ies la pășune, altfel vara și altfel toamna. Altfel e laptele la animalele fătate de curând și altfel la cele cari se mulg de câteva luni. Dar chiar în aceeași zi, în aceeași regiune și dela același animal, laptele de dimineața diferă de cel de seara.

Laptele se deosebește deasemenea dupăcum pășunea pe care pășunează animalele are expoziție sudică, nordică e pe deal sau pe luncă. Dar chiar laptele din doi munți vecini nu este la fel, de aci și urmarea, că brânza din unul iasă mai bună decât din celălalt, chiar când ar face-o același baci. Ba mai mult, laptele din acelaș munte, din aceeași moșie, diferă după cum oile au pășunat la dos, la față, la vârf sau în pădure.

Toate aceste diferențe nu le observă omul când consumă laptele. Ele însă fără să vrea omul, ies în evidență la fabricarea brânzeturilor și untului.

Vremea rea, nutrețul, influențează mult constituția laptelui și indirect pe aceea a brânzeturilor.

Dar s'a observat, că pentru brânzeturile fine (Emental) chiar faptul, că laptele e dus la lăptărie într'o căruță, unde se scutură mult, influențează buna calitate a lor.

Pentru stânila noastre, temperatura de peste zi, cantitatea de ploaie și umiditate din regiunea respectivă, sunt deasemenea factori cari influențează calitatea brânzeturilor.

Felul pământului, clima, compoziția ierburilor din pășunea respectivă, influențează toate calitatea laptelui.

Un alt factor important, de care depinde calitatea

laptelui este și omul. Felul cum el se îngrijește pe sine (curat sau mai murdar), cum îngrijește și curăță grajdul și vitele, cum curăță vasele și cât de curat mulge, hotărăsc mult calitatea laptelui.

Cu un cuvânt omul, pământul, clima, animalul (specia), stadiul de lactație, felul pășunii, îngrijirii, curățenii, mulgerii, transportului, etc. sunt tot atâția factori, cari influențează calitatea laptelui și de toți acești factori, trebuie să se țină seamă, pentruca într'adevăr, un baci bun, să poată obține brânzeturi și unt de calitate.

Nu există două regiuni geografice distincte, unde să se poată fabrica aceeaș brânză, de aceeaș calitate; de aci localizarea a diferitelor brânzeturi, după diferite regiuni. Așa brânza de burduf la munte, telemeaua în Dobrogea etc.

Toate aceste și alte multe, un baci bun trebuie să le aibă în simțuri și să le știe interpreta și explica cu mintea — așa cum stâna-școală va trebui să-l învețe, — pentru a face în orice loc și în orice împrejurări brânzeturi de calitate. Din punct de vedere al fabricării brânzeturilor, elementele chimice ale laptelui joacă un rol secundar, partea biologică joacă rolul principal.

Regiunile geografice distincte dela noi.

Țara noastră are regiuni distincte și mult deosebite între ele.

Relieful, pământul, clima, flora *Dobrogei*, difer de acele ale *Basarabiei*, ca și acele ale *Bărăganului* sau *Banatului*; ale *Moldovei* difer de ale *Bucovinei* și de ale *Ardealului*; iar ale *Munților Făgărașului*, difer de cele ale *Munților Apuseni* sau *Maramureș*.

Ca atare, altul e felul și alta calitatea produselor laptelui din Dobrogea, Ardeal, Banat etc.

Privind, de exemplu, istoricul dezvoltării brânzeturilor, se observă, că fiecare fel de brânză — cum de fapt și

multe alte produse — este caracteristică, pentru o anumită regiune.

Cum s'a mai spus, o bună brânză de burduf nu se poate face decât la munte, în regiunea bradului, iar telemeaua cea mai bună se spune că se face în Dobrogea și regiunea Brăilei.

Ce rezultă pentru gândurile noastre și pentru activitatea noastră viitoare din cele spuse sumar mai sus?

Rezultă, că pentru regiunile distincte ale țării trebuie făcută câte o stână-școală, care să învețe fabricarea brânzeturilor și untului pentru condițiile regiunii respective; de aci necesitatea înființării a cât mai multor școli și cât mai curând dacă vrem ca ele să dea într'adevăr cât mai bune rezultate practice.

Procedându-se altfel, se creează oameni de jumătate numai pregătiți și nu buni baci practicieni, cari prin munca și priceperea lor să ridice bunul nume al brânzeturilor de oaie.

Formarea de baci cu o practică solidă, care să le fie întregită cu ceea ce știința de azi pune la îndemână, pentru înțelegerea și explicarea rostului fiecărei lucrări, formarea de baci cu o bună judecată, cari să se știe sustrage influențelor externe, cari să se știe adapta și face brânzeturi de calitate superioară, chiar și când condițiunile n'ar fi chiar la fel cu acelea unde a învățat, trebuie să fie ținta școlilor-stâni.

Viitorul baci trebuie deasemenea să aibă mult spirit negustoresc, să știe prinde bine gustul consumatorilor, să facă brânzeturi cu gustul și aroma cerute și s'o prezinte cât mai atrăgător pachetată.

O lăptărie mare din Viena (Miag), ce lucrează pe baze comerciale, are peste 60 articole, fabricate din lapte. În fiecare an schimbă și aduce 2—3 articole nouă, atrăgând astfel publicul și măbind desfacerea.

Școala-stână trebuie să creeze tipul de baci cu multă inițiativă, cu mult spirit practic creator și nu un atât știutor, care să nu facă nimic bun.

Acesta e gândul Uniunii și pentru crearea acestui baci, crede absolut necesară înființarea de „Stâni-școli“.

Când acest nou baci: muncitor, bun practician, plin de inițiativă și cu spirit întreprinzător, va fi creat, produsele laptelui, fabricate în stânilor oierilor noștri vor avea un alt nume, vor fi mai bine căutate și plătite, iar celelalte probleme ale oieritului pe rând vor găsi dela sine rezolvare. Se vor putea cumpăra oi cu lâna fină, oi ce dau miei cu pielele frumoase, se va putea lucra în vederea selecționii oilor, în vederea măririi producției de lapte etc.

Ținta trebuie să fie formarea unei industrii românești a laptelui de oaie și aceasta e condiționată în mare măsură de baci pricepuți. Baci pricepuți pentru prelucrarea laptelui de oaie se găsesc puțini, pe când pentru transformarea laptelui de vacă se găsesc mai mulți, iar dacă nu se găsesc la noi se pot aduce din străinătate.

Organizarea stânilor-școli.

Școlile-stâni trebuie create și trebuie să funcționeze în împrejurări apropiate de acelea în cari trăesc crescătorii noștri de oi.

În actualele împrejurări cu stâni primitiv construite, neigienice, lipsite de uneltele și mașinile ce știința le pune azi la îndemâna oricui, nu se poate concepe progresul lăptăriei dela noi.

Numai în stâni-școli, construite, organizate și înzestrate, potrivit celor spuse la congresul de anul trecut și conform planurilor întocmite și înaintate Ministerului, se poate face și învăța mai mult decât se cunoaște azi.

Având în vedere, ce se poate învăța cu folos la aceste școli, observăm, că azi sunt stâni, cari fabrică brânză de burduf, cășerii cari fabrică cașcaval grecesc, stâni, cari fabrică telemea etc. Ca alare și bacii, unii se pricep la fabricarea telemelei, alții a brânzei de burduf etc.

Concluzia, ce se desprinde din aceste și cele spuse până aici e, că și viitoarele stâni-școli, trebuiesc create:

1. *Fie pentru cașcaval, fie pentru telemea sau alte brânzeturi moi, fie pentru brânza de burduf, fie pentru delicatose sau cu alte cuvinte, pentru categorii de brânzeturi;*

2. *Pe de altă parte trebuiesc create pe regiuni geografice distincte.*

Ce să se învețe în stânilor-școli?

Scopul acestor stâni-școli trebuie să fie pregătirea cât mai completă în domeniul *practic și teoretic* al lăptăriei.

Pentru aceasta trebuie să se dea posibilitatea celor ce urmează o stână-școală să execute toate lucrările practice, supravegheați de maestru baci, care să-i facă încontinuu atenți asupra greșelilor. Tot în timpul practicei să li se dea toate explicațiile teoretice, pentru a înțelege cât mai bine rostul tuturor lucrărilor ce execută.

La *învățământul practic* se va insista deci asupra tuturor lucrărilor din o lăptărie sau stână școală și anume: de preluarea laptelui, de cântărire, strecurare, curățire, închegare, facerea brânzeturilor, tratarea brânzei în timpul fermentației, cunoașterea diferitor defecte și prevenirea lor, smântânirea, fabricarea untului, prepararea diferitor produse ale laptelui, mânuirea diferitor mașini și unelte, precum și repararea lor, examinarea calității, împachetare, valorificarea rezidiilor din o lăptărie etc.

La *partea teoretică* se vor de cunoștințe generale de compoziția laptelui, transformarea lui, influența alimentației asupra proprietăților laptelui, brânzeturilor, untului, alterarea și transformarea laptelui și produselor lui de diferite microorganisme, influența diferitor factori (lumină, căldură etc.) asupra preparării și conservării brânzeturilor și untului, mulgerea, îngrijirea și alimentația animalelor etc.

Se vor da noțiuni asupra înființării unei lăptării, despre diferite mașini întrebuințate în lăptării, cunoștințele necesare de contabilitate etc.

Stâna-școală la noi trebuie să iasă din nevoile noastre și să dea personalul pregătit așteptat de toți oierii.

Trebuie să se precizeze pentru fiecare regiune, dacă stâna-școală formează, ciobani calificați, maștri baci de telemea, de brânză de burduf sau de cașcaval.

Numai ținând cont de aceste condițiuni principale, cari le impune situația actuală dela noi, numai având cel puțin această elementară înțelegere pentru studiul și problema laptelui la noi, putem începe instrucția profesională a oierilor prin stânile-școli și putem aștepta îndreptarea situațiunii precare de azi.

Incheere.

Din cele înșirate până aci rezultă, că viitoarele stâni-școli, vor avea menirea în primul rând să dea instrucția profesională oierilor noștri în vederea prelucrării laptelui în produse mai bune, standardizate și mai bine plătite.

Aceste școli bine organizate și conduse, vor avea darul de-a mări rentabilitatea crescătorilor noștri de oi și indirect a satelor noastre. O bună și sigură valorificare a laptelui, va fi cel mai bun mijloc de promovarea creșterii animalelor producătoare de lapte. Și proprietarii mici cu 10—13 Ha pământ, ce sunt la noi 30,8% prin ținerea a 1—2 vaci cu lapte, ar avea lunar un venit, ce le-ar asi-

gura acoperirea cheltuelilor mărunte. Câte familii nu trăesc azi numai cu laptele și din venitul dat de câte o văcuță.

Aceste școli ar face să dispară „Schweizerei-urile“ și „stânele cușere pe fonți“, ce se mai practică și azi, după 20 de ani dela unire, pe o scară atât de întinsă, în detrimentul românilor din Maramureș.

Aceasta n'a intrat în protecția industriei și muncii românești, a rămas o rușine, ce trebuiește ștearsă cât mai curând.

Școlile-stâni trebuie create pe regiuni geografice și pe specialități de brânzeturi, astfel ca să dea rezultatele așteptate cu atâta nerăbdare și interes de toți oierii. Ele au fost de mult visate și dorite, iar lipsa lor scump plătită de oierii noștri.

Moșii și strămoșii noștri nu vor fi liniștiți, iar cei mai în vârstă, au o ultimă dorință: să vadă cât mai curând stâna-școală înfăptuită, iar pe nepoți lucrând în ea.

Cu vite multe cu tălângi, ce răsunau în văi și munți, a venit legendarul Negru-Vodă, întărind viața românească pe plaiurile Câmpulungului-Muscel!

Crescătorii de oi de azi, urmași ai celor din trecute vremi au venit azi pe aceste locuri sfinte să hotărască înființarea stânilor-școli, cari prin flacăra culturii aprinse în ele, să le dea învățământul profesional, pentruca cu ajutorul lui să pășească cu mai mulți sorți de izbândă în una din cele mai românești industrii și a-și asigura astfel și independența economică în „țara“ lor pe veci întregită.

„Și dacă“ lumea-i muritoare...

— Meditație —

„Și dacă“ lumea-i muritoare
Al dragostei fior curat
L'o strînge rouă'n ori ce floare,
L'o prinde-amurgu'n lăcrimat!...

Și tuturor în ochi le pune
Văpaia ei de raze reci
Și'n neguri dacă'ncet apune,
Ea'ngândurată e pe veci.

L'o spune-a codrilor desime
In dulce freamăt vrăjitor,
In murmur ne'nțeles de nime
L'or plînge valuri de isvor!...

De sus depe întinsul zării
Cuprinde tot ce-i pe pământ
Și toate ea le dă uitării,
Păstrând fiorul cel mai sfânt!..

Iar luna tainic luminată
S'arată blîndă tuturor
Și tuturora le arată
Că ea-i un veșnic călător.

Fiorul înfrățit cu luna
Și'n lumea noastră întălnit,
L'or duce lumile într'una
Pe drumul lor nemărginit!...

Ioan I. Ștefu, inv.
Vaideeni—Vâlcea.

Scrisoare către oieri.

Iubite frate oier,

Stai o clipă pe loc și ascultă chemarea celor cari muncesc pentru binele tău din zori și până în noapte!

Oprește-te câteva minute și cetește cu luare aminte această scrisoare.

Scumpa noastră țară a fost încheșată în hotarele-i străvechi prin jertfa în decursul veacurilor a milioane de oieri. Voi urmașii lor ați fost și sunteți speculați în modul cel mai nerușinat, în țară proprie, de intermediari streini hrăpăreți, cari v'au stors și storc toată vlașa, până ce veți cădea zdrobiți.

Mulți te-au rugat să-i cinstești cu încrederea ta, în schimbul căreia ți-au promis mult și ți-au dat puțin.

Frate al meu,

Greutățile s'au înmulțit și se ridică întocmai ca munții în fața ta! Se întind ca focul bătut de vânt.

Sunt ascuțite ca sabia și te înțeapă mereu din toate părțile, iar tu nu mai știi din ce parte să te aperi.

Jidani și intermediari rād cu hohote de vaetul și durerea ta! Nici o lege nu-i pedepsește pentru tot răul pe care ți-l fac.

Politicianii ți-au promis multe, dar ți-au făcut puține. Impozitele nedrepte, gloabele, bătăile, schingiuirile și alte multe lipsuri și greutăți îți fac aproape cu neputință traiul. Puținele oițe ce mai ai îți asigură greu traiul simplu al tău și familiei tale! Oboseala și toată truda ta sunt exploatare de bancherii jidani și politicienii hrăpăreți.

În fața tuturor nedreptăților și greutăților te îndemn: *Nu desnădăjdui!* Adunăți mintea, refăți puterile și cu gândul la Dumnezeu crede, că suferințelor tale li-se va pune odată capăt.

Să fii convins, că prin „*Uniunea Oierilor din întreaga țară*“ vom birui!

Președintele nostru dl Nicolae Muntean luptă neconținut ca dreptate să se facă oierilor în țara lor și veghiază la viitorul copiilor noștri.

Bunul Dumnezeu, căruia oierii îi aduc smerite închinăciuni, străjuiește cu sabie de foc ca înșelătorii să nu scape nepedepsiți.

Străduința, munca, disciplina și jertfa ne vor învrednici de răsplata meritată.

Cu sănătate,

Titerlești, la 27 Decembrie 1937.

N. CIORAN.

Nevinovăție.

Mamă, ce să fie,
Mi se pare mie
Când șoptește vântul,
Că aud cuvântul
Unui nu știu care
Ce prin vis mi-apare?

Oare de ce când,
Auzind cântând
Fluer de păstor,
Simt că un fior
Graiul mi-l înneacă
Și inima-mi seacă?

De ce, când isvorul
Iși murmură dorul,
Lacrimi mari, prelinse,
De gene desprinse,
Fața mi-o brăzdează
Și mi-o întristează?

Pasărea când cântă
Cum mi se frământă
Inima! Și gânduri
Sboară rânduri-rânduri
— Păsări călătoare —
De ce, mamă, oare?!

Brazii când foșnesc
Cum m'ademenesc,
Să las cusătura,
S'apuc curmătura,
Să tot pribegesc!
Mamă, mă'ngrozesc!

Din vis mă deștept
Tresărind și-aștept
Să dovedesc cine
Este cel ce vine
Și-mi zice pe nume.
Mamă, tu poți spune?

B. VAIDEENI—V.

Pagina „Uniunii Oierilor din întreaga țară“

A apărut **Calendarul oierilor** pe anul 1938 în 240 pagini. Pe lângă partea calendaristică, calendarul este bogat în îndrumări și învățături folositoare pentru oieri.

Fiecare oier își va ținea de a sa datorință de cinste și mândrie profesională a avea Calendarul oierilor în casa sa, sau în traista pribegiei sale.

Prețul calendarului este de Lei 20— și se poate comanda la „Uniunea oierilor din întreaga țară“, Poiana-Sibiului.

Următoarele reuniuni au trimis Uniunii dări de seamă asupra calendarelor pe 1937 desfăcute de ele:

1.	Reun. oierilor din	Novaci-Gorj	a desfăcut	125 buc.
2.	„	„ Poiana-Sibiului	„	122 „
3.	„	„ Covasna-Treiscaune	„	107 „
4.	„	„ Vaideeni-Vâlcea	„	90 „
5.	„	„ Loman-Alba	„	55 „
6.	„	„ Titerlești-Mehedinți	„	50 „
7.	„	„ Șugag-Alba	„	40 „
8.	„	„ Sadu-Sibiu	„	34 „
9.	„	„ Tălmăcel-Sibiu	„	30 „
10.	„	„ Arad	„	25 „
11.	„	„ Băbeni-Bistrița-Vâlcea „	„	10 „

Odată cu darea de seamă respectivă, reuniunile de mai sus au trimis și sumele încasate pentru calendarele vândute.

„Uniunea oierilor din întreaga țară“ mulțumește reuniunilor înșirate pentru concursul dat, precum și tuturor binevoitorilor — mulți la număr, — cari au desfăcut din calendarele oierilor pe 1937 aducând prin stăruința lor reale servicii Uniunii și oierilor în general!

Calendarele pe 1937 nevândute.

Reuniunile și cei cărora li-s-au trimis spre desfacere calendare ale oierilor pe 1937 sunt stăruitor rugați să trimită pe adresa Uniunii sumele încasate în contul lor și să înapoieze pe cele nevândute.

Este ultimul apel privitor la obiectul de mai sus pe care Uniunea îl mai face pe această cale celor vizați.

In caz de neconformare, cu tot regretul Uniunea se va vedea silită a lua măsurile dictate de interesele sale.

Aceeași rugămintă o adresează Uniunea tot pentru ultima dată și celor, cari au primit broșura „*Noui zări pentru oieri și oierit*”.

Cele 2 reuniuni în restanță cu taxa de bază către U. O. sunt pentru ultima dată rugate pe această cale să se conformeze prevederilor statutului U. O.

Reuniunile sunt rugate a trimite pe adresa U. O. următoarele taxe:

1. Taxa cuvenită U. O. de Lei 25'— de fiecare membru al reuniunii.
2. 10⁰/₀ din venitele petrecerilor.

Toate reuniunile vor trimite în cel mai scurt timp:

1. O scurtă dare de seamă asupra activității reuniunii în anul expirat.
  2. Situația bănească cu 31 Decemvrie 1937.
- Tablou cu membrii reuniunii pe categorii, arătându-se în dreptul fiecăruia dacă a plătit taxa de Lei 25'— către U. O. sau ba.
4. Eventualele schimbări făcute în conducerea reuniunii în anul expirat.

Subscrieți la Cooperativa Oierilor!

Scopul Cooperativei oierilor este: Să îngrijească împreună cu „Uniunea oierilor din întreaga țară” de selecționarea și regenerarea rasei oilor; să favorizeze fabricarea calitativă și industrializarea produselor; să ajute și organizeze destacerea cât mai remuneratorie a lor; să ajute oierii cu bani în exercițiul profesiei lor ferindu-i de a mai fi speculați; să păstreze și fructifice economiile membrilor ei și în general să facă toate operațiunile în legătură cu viața economică a oierilor!

Cooperativa își va putea îndeplini mărețul scop dacă fiecare oier din județele unde ea își are întinsă raza de activitate va înțelege să-i dea tot concursul subscriind cât mai multe părți sociale.

Subscriind la Cooperativa Oierilor pregătiți viitorul independent al oierilor și oieritului românesc.

Statutul Cooperativei oierilor a fost publicat în numărul pe Octombrie din 1937, al revistei „Stăna“.

Cei, cari vor să cunoască acest statut se pot adresa Uniunii oierilor, care le va trimite bucuros câte un exemplar.

Oieri! Uniți-vă, organizați-vă!

Solidaritatea este puterea cea mare, care asigură hotărât izbânda acțiunilor de interes general.

În numărul de față publicăm răspunsul pe care dl Nic. Muntean, președintele Uniunii oierilor l-a dat dlui Nic. Mareș, dar pe care ziarul „Universul“ a refuzat să-l publice.

INFORMAȚIUNI

DI Nicolae Muntean președinte al „Uniunii oierilor din întreaga țară” și director al revistei mulțumeste călduros pe această cale tuturor celor, cari i-au trimis felicitări de sfintele sărbători și urări de Anul nou și-i asigură de aceleași sentimente dorindu-le tuturor tot binele.

Cumpărați și stăruiviți pe lângă toți oierii și cunoscuții dvs. să-și cumpere și ei **CALENDARUL OIERILOR** pe 1938. Este tipărit pe hârtie bună și executat în cele mai bune condițiuni tehnice.

Ziare și reviste primite la redacție.

Arad: „Bravo”.

Brașov: „Ardealul”.

Brăila: „Plutus”.

București: „Curierul Cooperator”, „Vinul Românesc”, „Ostașul Domnului”, „Graiul Poporului”, „Românul”, „Românizarea”, „Decalogul”, „Drumul Nou”, „Revista crescătorului de animale”, „Revista Laptelui”

Chișinău: „Cuvânt Moldovenesc” și „Basarabia Creștină”.

Cluj: „Ofensiva Română”, „Gazda”.

Constanța: „România dela Mare”.

Fălțiceni: „Acțiunea Pomicolă”.

Odorhei: „Glas românesc în regiunea secuizată”.

Satulung-Săcele-Brașov: „Plaiuri Săcelene”.

Sibiu: „Foaia Poporului”, „Acțiunea”, „Sibiul”, „Glasul Dreptății”, „Curierul”, „Landwirtschaftliche Blätter”.

Târgu-Jiu: „Gorjanul”.

Timișoara: „Grănicerul”.

Și-au plătit abonamentul:

Lei 1078.

Camera de Agricultură a județului Năsăud din Bistrița
)11 abonamente).

Lei 300.

GALAȚI: Prof. I. Tohăneanu.

Lei 250.

BUCUREȘTI: Carol Hessaun.

Lei 200.JUDEȚUL CONSTANȚA, comuna General Scărișoreanu:
Ion Fântână.

JUDEȚUL SIBIU com. Poiana-Sibiului: Dumitru Vulcan 968.

Lei 100.JUDEȚUL ALBA comuna Loman: Vlad Petru I. Ilie, Vlad
Simion al Todori, Petrașcu Nicolae I. Alexandru.

JUDEȚUL CAHUL comuna Sărata nouă: Nicolae Nartea.

JUDEȚUL CONSTANȚA comuna Tortomanu: Dumitru Șerb.

CRAIOVA: Colonel D. Gaicu.

JUDEȚUL MUREȘ comuna Subcetate: Nicolae Prică.

ROMAN: General Eugen Lucescu.

JUDEȚUL SIBIU comuna Poiana-Sibiului: Ion Lal 1282,
Ion Marcu 521, Ion Muntean 141, Ion Dobrotă 624, Ion Iovan
274, Nicolae Branga 410, Dumitru Bozdog 18, Ilie Dobrotă 136,
Ion Hândorean 542, Dumitru Iancu 365, Ilie Lal 641, Ioan Simion
1135, Ion Vonica 1270.

Comuna Săliște: Aurel Păduraru.

Comuna Rășinari: Maniu Bozdoghină.

Oieri din toată țara uniți-vă!

Pe oieri în a lor țară

Neunirea îi omoară!

„Unde-i unul nu-i putere

La nevoi și la durere.

Unde-s doi puterea crește

Și dușmanul nu sporește”.

Abonamentul se achită înainte și plata lui este
o obligație de cinste.

Cetiți și răspândiți revista

„STÂNA“

Organ al oierilor din întreaga țară.

**Din casa nici unui oier să nu lipsească
organul de luptă oierească „STÂNA“!**

„STÂNĂ“
REVISTĂ PROFESIONALĂ ȘI DE CULTURA
ORGAN AL OIERILOR DIN ÎNTREAGA ȚARĂ
Director: NICOLAE MUNTEAN
Redacția și administrația: Poiana-Sibiului, jud. Sibiu
